

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра державно-правових та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

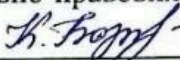
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	08 Право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	081 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

Київ – 2025 рік

РОЗРОБНИК силабусу доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

_____ Катерина БОРТНЯК
(підпис)

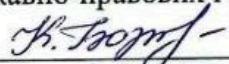
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри державно-правових і гуманітарних наук

Протокол № 2 від 04.09.2025 року

Завідувач кафедри Зореслава ЗАХОЖАЙ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми

д.ю.н, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

_____ Катерина БОРТНЯК
(підпис)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Адміністративна діяльність, ВК 3.
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2 рік, 4 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Денна форма навчання 4 кредити, загальна кількість годин 120 (лекцій 16 год, семінарських занять 16 год., самостійна робота 88 год.)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	За графіком проведення консультацій викладачами кафедри
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Бортняк Катерина Василівна, доктор юридичних наук, доцент кафедри державно-правових гуманітарних наук
9. Контактна інформація викладача	bortniak.kateryna@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	https://tnu.edu.ua/
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Адміністративна діяльність» є важливим компонентом підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня. Курс спрямований на формування глибоких знань, розуміння принципів, методів і механізмів адміністративної діяльності органів публічної влади, а також на розвиток дослідницьких навичок для вирішення актуальних проблем адміністративного права.

<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Мета дисципліни. Ознайомлення аспірантів із сучасними концепціями адміністративної діяльності, розвиток критичного мислення у сфері публічного адміністрування та формування компетентностей, необхідних для наукової роботи та практичного застосування адміністративно-правових норм.</p> <p>Завдання дисципліни. Надати аспірантам глибокі знання про адміністративну діяльність у контексті сучасного правового регулювання. Вивчити правові засади функціонування органів публічної влади. Аналізувати взаємодію суб'єктів адміністративної діяльності. Розвивати навички правового аналізу адміністративних процедур і актів. Досліджувати інноваційні підходи до вдосконалення адміністративного законодавства.</p>
<p>Формат проведення дисципліни</p>	<p>Очний, дистанційний, змішаний</p>

5. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-правові основи адміністративної діяльності

1. Поняття, сутність і значення адміністративної діяльності.
2. Принципи адміністративної діяльності: теоретичний і практичний аспекти.
3. Суб'єкти адміністративної діяльності: класифікація, права і обов'язки.

Тема 2. Нормативно-правове регулювання адміністративної діяльності

1. Законодавча база адміністративної діяльності в Україні.
2. Адміністративні процедури: сутність, види, правове регулювання.
3. Міжнародні стандарти адміністративної діяльності та їх імплементація в Україні.

Тема 3. Адміністративні процедури у публічному управлінні

1. Особливості розробки та реалізації адміністративних рішень.
2. Порядок взаємодії суб'єктів адміністративної діяльності у публічному

управлінні.

3. Роль адміністративного договору в регулюванні правовідносин.

Тема 4. Контроль і нагляд у сфері адміністративної діяльності

1. Контроль як засіб забезпечення законності в адміністративній діяльності.
2. Нагляд як окремий вид адміністративної діяльності.
3. Адміністративна відповідальність як результат контрольно-наглядової діяльності.

Тема 5. Ефективність адміністративної діяльності: сучасні виклики

1. Оцінка ефективності адміністративних процедур.
2. Використання інформаційних технологій у адміністративній діяльності.
3. Запровадження інновацій у публічному адмініструванні: кращі практики.

Тема 6. Методологія наукового дослідження адміністративної діяльності

1. Методи та підходи до дослідження адміністративного права.
2. Аналіз судової практики у сфері адміністративної діяльності.
3. Проблеми та перспективи наукових досліджень адміністративної діяльності.

6. Політика дисципліни

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки та відвідування курсу навчальної дисципліни у Google Classroom. Протягом

самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою», розміщеним на платформі Google for Education. Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

6.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.

6.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватися дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

6.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з підсумковим оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у порядку, встановленому положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену ТНУ ім. В.І. Вернадського.

6.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення дисципліни та перед початком сесії здобувачеві вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронну анкету (Google Forms), яку буде надіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою»

7. Розподіл балів, що присвоюється студентам

7.1. Критерії оцінювання результатів поточного контролю

На початку вивчення відповідної дисципліни здобувачам повідомляють про наявність силабусу, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання.

При поточному контролі *оцінці підлягають*: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати усного і письмового опитування на семінарських заняттях, поточного контролю тощо.

При виставленні балів за поточний контроль *оцінці підлягають*: рівень теоретичних знань з тем, включених до розділів; самостійне опрацювання тем, опрацювання індивідуальних завдань тощо.

Здобувач, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (29 балів) з навчальної дисципліни, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання запланованих у силабусі завдань, які не були ним/нею попередньо виконані або були виконані незадовільно .

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюється у «0» балів. Здобувач не допускається до складання заліку, якщо кількість балів, отриманих за поточний контроль протягом семестру становить менше 29 балів.

При наявності «непрохідного мінімуму» поточного контролю напередодні екзамену викладач подає доповідну директору інституту про недопуск здобувача, про що видається розпорядження і здобувач не допускається до складання заліку як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план. Відмітка про недопуск у заліковій відомості робиться за наявності розпорядження директора інституту. На дату складання заліку, здобувачу на заліку виставляється *«не допущений»*.

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання для навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якої є залік.

Шкала оцінювання результатів навчання, отриманих здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є диференційований залік, здійснюється на основі оцінювання поточної успішності. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за виконання всіх обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач - 100 (табл. 1).

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Таблиця 1

Види навчальної діяльності	Кількість занять / робіт	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	8	40
Поточний контроль (тести, короткі письмові завдання, аналіз кейсів, участь у дискусіях)	протягом курсу	10
Презентація / доповідь за темою дослідження	1	10
Індивідуальне наукове завдання (аналітична робота, есе, дослідницький проєкт)	1	40
Разом		100

Оцінювання роботи на семінарських заняттях (табл.2)**Таблиця 2**

Семінарські заняття	1	2	3	4	5	6	7	8
Максимальні бали	5	5	5	5	5	5	5	5
Мінімальні бали	2	2	2	2	2	2	2	2

Критерії оцінювання роботи на семінарі (Табл.3)**Таблиця 3**

Критерій	Бали
----------	------

Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	1
Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	1
Виконання практичного або аналітичного завдання	2
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	1
Разом за одне заняття	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	зараховано
80-89	добре	B	зараховано
75-79	добре	C	зараховано
66-74	задовільно	D	зараховано
60-65	задовільно	E	зараховано
30-59	незадовільно	FX	зараховано
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Рівні компетентності та критерії оцінювання.e

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<p>Високий (творчий): Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролю виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання</p>	90...100

<p>практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.</p>	
<p>Достатній (конструктивно-варіативний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролем виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.</p>	80...89
<p>Достатній (конструктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролем виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.</p>	75...79
<p>Середній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролем виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.</p>	66...74
<p>Достатній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.</p>	60...65
<p>Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти виконав значну частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролем виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні</p>	30...59

помилки у відповідях на поставлені питання, виявив вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).	
Низький (непродуктивний): Здобувач вищої освіти виконав частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролем виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).	1...29

8. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 лип. 1990 р. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 31. Ст. 429.
2. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : наук.-практ. коментар / за ред. А. С. Васильєва. Харків : Одиссей, 2010. 1024 с.

Основні джерела

- a. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. 3-тє вид. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
2. Битяк Ю. П. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти / Ю. П. Битяк та ін. 4-тє вид., допов. і перероб. Харків : Право, 2019. 186 с.
3. Кузьменко О. В. Адміністративне право України : підручник / за ред. О. В. Кузьменка. Київ : КНТ, 2018. 784 с.
4. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2008. 624 с.
5. Добрянська Н. В. Суб'єкти адміністративної відповідальності за законодавством України: основи теорії та практики : монографія. Київ : Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Верн., 2024. 348 с.

6. Зуй В. В. Адміністративне право України : навч. посіб. / за ред. В. В. Зуй. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
7. Мінка Т. П., Обушенко О. М., Заброта Д. Г. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : особлива частина : навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Алфьорова. Харків : Право, 2013. 312 с.
8. Алфьоров С. М. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : загальна частина : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2014. 216 с.
9. Моїсеєв Є. М. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : навч. посіб. / за заг. ред. Є. М. Моїсеєва. Київ : КНТ, 2008. 263 с.
10. Петков С. В., Боднарчук О. Г., Бортняк В. А. та ін. Проведення у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ : КНТ, 2023. 197 с.
11. Бортняк К. В. Адміністративно-правові засади контрольної-наглядової діяльності в сфері науки : монографія. Київ : Саміт-Книга, 2024. 240 с.
12. Bortnyak K. V. Experience of administrative and legal support for control and supervision. Amazonia Investiga. 2023. Vol. 12, № 63. P. 289–298. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.63.03.27>.
13. Bortnyak K. V. Administrative reforms in Eastern Europe: a comparative legal analysis. Cuestiones Políticas. 2021. Vol. 39, № 69. P. 814–831.
14. Бортняк К. В. Теоретичне осмислення контрольної-наглядової функції держави в сфері науки. Академічні візії. 2022. Вип. 14. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/224>.
15. Бортняк К. В. Ліцензування як інструмент контрольної-наглядової діяльності держави в сфері науки. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Вип. 34. С. 317–323.
16. Бортняк В. А., Бортняк К. В., Петков С. В. Державна служба в Україні: напрями розвитку в контексті європеїзації. Право і суспільство. 2023. № 2. Т. 2. С. 393–397.
17. Бортняк К. В., Макарова Т. П. Сучасний стан адміністративно-правової системи соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2024. Т. 74, № 2. С. 130–139.
18. Бортняк К., Добрянська Н. Адміністративно-правовий механізм забезпечення реалізації права на інформацію в умовах воєнного стану. Наукові перспективи. 2025. № 11 (65). С. 1107–1116. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11\(65\)-1107-1116](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11(65)-1107-1116).

Додаткові

1. Горник В. Г., Євмешкіна О. Л., Сімак С. В. Цифровізація як інструмент публічного управління в контексті забезпечення інформаційної та енергетичної безпеки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. Т. 35 (74), № 6. С. 25–29.

2. Bortnyak V., Bortnyak K., Khutoryni B. et al. Methodology and science foundation of modern jurisprudence : collective monograph. Boston : Primedia eLaunch, 2020. 264 p. DOI: 10.46299/isg.2020.MONO.LEGAL.I.

3. Bortnyak K. V. The Role of Civil Society Institutions in Ensuring Social Control over Political Processes. Revista de la Universidad del Zulia. 2021. Vol. 12, № 34. P. 341–360.

4. Bortnyak K. V. The balance interests of state and civil society as a determinant of the democratic political development of Central and Eastern Europe countries. Cuestiones Políticas. 2021. Vol. 39, № 70. P. 407–425.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний вебпортал. URL: <https://www.rada.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України : офіційний сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
3. Президент України : офіційний сайт. URL: <https://www.president.gov.ua>
4. Судова влада України : офіційний вебпортал. URL: <https://court.gov.ua>
5. Верховний Суд : офіційний сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua>
6. Конституційний Суд України : офіційний сайт. URL: <https://ccu.gov.ua>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>
8. Національне антикорупційне бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua>
9. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua>
10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>